

BESLUT
2016-02-15

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 26 november 2015

Saken

Merkostnadslån

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att NN, utöver det merkostnadslån för andra skäliga merkostnader i samband med studierna som han redan har beviljats lån för, även har rätt till merkostnadslån för kostnaderna för utdrag ur belastningsregistren i Sverige och Australien och hälsoundersökning. Nämnden avslår överklagandet i övrigt.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som beviljats studiemedel under 19 veckor (veckorna 3 – 21 år 2016) för utbytesstudier i Australien under vårterminen 2016, ansökte även om merkostnadslån för andra kostnader i samband med studierna om totalt 9 185 kronor (utdrag ur belastningsregister i Sverige om 192 kronor, utdrag ur belastningsregister från Australien om 255 kronor, vaccinering om 800 kronor, hälsoundersökning omfattande läkarundersökning och lungröntgen om 4 450 kronor samt visum om 3 488 kronor). – NN bifogade en redogörelse över de sökta kostnaderna samt vissa dokument för att styrka dessa.

CSN beviljade merkostnadslån för vaccinationskostnader med det söka beloppet om 800 kronor. CSN avslog ansökan i övrigt med hänvisning till att NN inte kan få merkostnadslån för hälsoundersökning eller för kostnaden för visumansökan då CSN anser att dessa kostnader inte är kopplade till studierna och att merkostnadslån heller inte kan beviljas för kostnaderna för utdrag ur belastningsregistren, eftersom CSN anser att det inte finns särskilda skäl att bevilja ett sådant lån.

NN överklagade beslutet och anförde följande. I CSN:s information för studerande utomlands som avser att söka merkostnadslån för andra kostnader står det att "kostnaden måste vara nödvändig för att du ska kunna studera". Utan visum och den hälsoundersökning som krävs för detta visum kan han inte resa in i landet. Utdrag ur belastningsregister är ett antagningskrav från värduniversitetet. Utan dessa

handlingar kan han alltså inte påbörja utbytesstudierna, vilket även framgår av tidigare insända intyg. NN framhöll vidare att det heller inte, i CSN:s föreskrifter och allmänna råd, finns en närmare specificering över vilka kostnader som merkostnadslån kan beviljas för.

CSN överlämnade ärendet och upplyste om att CSN inte har funnit skäl att ändra beslutet.

CSN har därefter, på nämndens begäran, kommit in med ett yttrande i ärendet. CSN anförde bland annat följande avseende de kostnader som NN:s ansökan avser. Merkostnadslån är avsedda för extra kostnader i samband med studierna. För andra kostnader än de som anges i 8 kap. 7 § och 9 – 15 §§ CSNFS 2001:1 kan merkostnadslån endast ges för kostnader som ordinarie studiemedelsbelopp eller andra merkostnadslån inte är avsedda att täcka. Kostnaderna ska vara direkt förknippade med studierna och nödvändiga för att den studerande ska kunna fullfölja sin utbildning. Det ska alltså vara fråga om kostnader som uppstår för att den studerande genomgår en viss specifik utbildning och kostnaderna ska vara direkt nödvändiga för att den studerande ska kunna fullfölja studierna och examineras från utbildningen.

När det gäller de övriga kostnader som NN söker merkostnadslån för så är hälsoundersökning, vaccinering samt utdrag ur belastningsregistren i Sverige och Australien obligatoriska för att få påbörja utbytesstudierna vid Faculty of Health and Medicine vid University of Newcastle. I och med att den studerande har en utbytesplats och kostnaderna är kopplade till dokument som måste uppvisas för att kunna påbörja studierna på plats vid lärosätet, så anser CSN att dessa kostnader är sådana som är direkt förknippade med studierna och är nödvändiga för att den studerande ska kunna fullfölja sina studier.

Kostnaden för studentvisum är emellertid en kostnad som inte är direkt förknippad med den aktuella utbildningen. Kravet på visum ställs för alla inresande i Australien och studentvisum är ett krav för samtliga studerande, oavsett utbildning. Kostnaden för att ansöka om visum är med andra ord inte direkt förknippad med utbytesstudier vid det aktuella lärosätet. CSN anser därför att visumkostnaden inte kan anses vara en sådan merkostnad som ger rätt till merkostnadslån för andra skäligena merkostnader enligt 8 kap. 17 § CSNFS 2001:1. CSN menar således att merkostnadslån bör kunna lämnas för kostnader för utdrag ur belastningsregister, vaccinering och hälsoundersökning, men att merkostnadslån inte bör lämnas för kostnaden för att ansöka om visum.

NN har fått tillfälle att komma in med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande, och han har tillagt att han inte har något ytterligare att anföra.

Författningsbestämmelser

Bestämmelser om merkostnadslån finns i 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395) och i 3 kap. 13 – 13 c §§ studiestödsförordningen (2000:655).

Enligt 3 kap. 13 § studiestödsförordningen får merkostnadslån enligt 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395) lämnas för

1. utlandsstudier enligt 20 §,
2. undervisningsavgifter, och
3. andra skäliga merkostnader i samband med studierna.

Av 3 kap. 14 § studiestödsförordningen framgår att CSN får meddela närmare föreskrifter om tillägglån och merkostnadslån.

CSN:s föreskrifter om merkostnadslån återfinns i 8 kap. CSNFS 2001:1, där grundläggande villkor anges i bestämmelsen i 4 §.

Av 8 kap. 17 § CSNFS 2001:1 framgår följande. För andra skäliga merkostnader i samband med studierna än de som avses i 7 § andra stycket och i 9 – 15 §§ CSNFS 2001:1 lämnas merkostnadslån endast för kostnader som

1. inte kan anses täckas av ordinarie bidrag och lån,
2. är direkt förknippade med studierna, och
3. är nödvändiga för att den studerande ska kunna fullfölja sina studier.

Merkostnadslån enligt första stycket lämnas endast om villkoren i 4 eller 4 a § är uppfyllda.

Nämndens bedömning

Frågan är om NN kan få merkostnadslån för andra skäliga merkostnader i samband med studierna, enligt sin insända specifikation, utöver den kostnad för vaccinering om 800 kronor som han redan har beviljats merkostnadslån för.

CSN har i sitt yttrande lämnat en utförlig redogörelse över de olika kostnader som NN har ansökt om merkostnadslån för och över CSN:s bedömning av dessa. Det har, enligt nämndens mening, inte framkommit skäl att ifrågasätta denna bedömning. I likhet med CSN finner därför nämnden att kostnaderna för utdrag ur belastningsregistren och för hälsoundersökning är sådana kostnader som är direkt förknippade med studierna och som därmed ska ge rätt till merkostnadslån. Vidare delar nämnden CSN:s uppfattning om att kostnaden för studentvisum inte är direkt förknippad med utbytesstudierna vid det aktuella lärosätet, eftersom visum är ett krav för alla utländska studerande i Australien, oavsett utbildning. Nämnda kostnad kan därför inte ge rätt till merkostnadslån. Överklagandet ska således bifallas på sätt som nu sagts.

Hans Göran Åhgren

Christina Sundström

Beslut har fattats av Charlotte Waas, ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik, Pontus Paananen Andersson och Birgitta Åkerman.

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN